OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 55 ZEVENDE JAARGANG. 1859

Prijs der Inteekening.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . . . „ 13.—
De *OOSTPOST* verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 11 JULIJ.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

HET GYMNASIUM WILLEM III.

III.

De beschouwingen van de redactie van het *Bataviaasch Handelsblad*, waartegen wij onze bedenkingen willen inbrengen, zijn relatief minder talrijk dan door ons bestredene, voorkomende in het aangehaalde nummer van den *Javabode*. Wij zeggen relatief minder talrijk, omdat wij ons overigens volkomen met de zienswijze van die redactie vereenigen. Maar aangezien wij het er voor houden dat onjuiste beschouwingen, van hoe weinig gewigt ook oppervlakkig, slechts tot onjuiste gevolgtrekkingen kunnen leiden, willen wij die bedenkingen niet verzwijgen.

In het eerste artikel over *Gymnasiaal onderwijs*, voorkomende in nº. 48 van het *Bataviaasch Handelsblad*, wordt het op te rigten *Gymnasium* beschreven als „eene inrigting, „die, om voor de toekomst van Nederlansch Indie van „wezenlijk belang te zijn, in hare grondslagen bovenal *waar-„borgen van stabiliteit* moet aanbieden."

Eenige der regelen, welke door de pas aangehaalde voorafgegaan worden, zullen wij hier laten volgen:

„Sedert geruimen tijd was de oprigting van *Gymnasiën* „op de drie hoofdplaatsen van Java het onderwerp van „groote belangstelling door drukke gesprekken en korres-„pondentie bij het publiek in Indie; sedert geruimen tijd „was men onderrigt van plannen, daaromtrent bestaande; de „verschillende geruchten zijn thans gefixeerd door de aange-„haalde mededeeling" (voorkomende in het inofficiëel gedeelte van de *Javasche Courant* van den 8 Junij j. l. nopens de oprigting van het *Gymnasium Willem III*) „en wij „moeten met groot leedwezen verklaren, dat de grondsla-„gen, daarin aangenomen, *zoover ons bekend*, door weinigen „als doelmatig beschouwd, en dus ook door weinigen „worden goedgekeurd.

„De hoofdredenen der, nagenoeg algemeene afkeuring „bestaan daarin:

„1º Dat men in die grondslagen geen waarborg ziet, dat „zij in billijkheid van algemeene toepassing kunnen gemaakt „worden voor het publiek, dat van de opterigten inrigting „mogt verlangen gebruik te maken.

„2º Dat het doel, waarvoor de inrigting in het belang „van den staat en het publiek moet strekken, op die grond-„slagen niet kan worden bereikt, en

„3º Dat zij — en dit is de voornaamste reden der afkeu-„ring — geen waarborg hoegenaamd opleveren voor de toe-„komst.

„Die bedenkingen zullen zich van zelf geregtvaardigd „vinden, wanneer men nagaat," enz.

Wanneer wij ons konden voorstellen dat de redactie van het *Bataviaasch Handelsblad* andere bronnen had, dan die, welke de bovenbedoelde mededeeling in de *Javasche Courant* aanbiedt, dan zouden wij veronderstellen dat onder de aangehaalde regelen, welke oogenschijnlijk eene zeer algemeene strekking hebben, eene, voor ons, ondoorgrondelijke meening verborgen lag. Wij hebben echter reden om zulks niet te veronderstellen en zullen die regelen dus beoordeelen zoo als zij ons voorkomen.

De inrigting moet in hare grondslagen bovenal waarborgen van stabiliteit aanbieden. Wij zijn dit volkomen met de redactie van het *B. H.* eens; doch evenmin als deze in de meergemelde mededeeling in de *Javasche Courant*, aanleiding vindt om die waarborgen te verwachten, evenmin vinden wij aanleiding om het bestaan derzelven in twijfel te trekken.

De twee eerste hoofdredenen der nagenoeg algemeene afkeuring, zooals wij die pas hebben aangehaald, vinden wij zoo onbepaald, dat wij er geene juiste beteekenis aan durven hechten; ten zij men bedoele dat de vereeniging van van het lager met het middelbaar onderwijs op het *Gymnasium* de oorzaak ware, van het gemis aan waarborg, en van de onmogelijkheid om het voorgestelde doel te bereiken.

Maar de derde hoofdreden wint het van de beide eerste in onbepaaldheid. Alweêr waarborg, waarborg voor de toekomst, maar in welk opzigt? Wij kunnen dit zelfs in de verte niet gissen.

En deze bedenkingen zullen zich van zelf geregtvaardigd vinden? Wij voor ons zien in de aangehaalde regelen uit het *B. H.* geene bedenkingen; het schijnt Hollandsch, het zijn ten minste hollandsche klanken, maar klanken die voor ons van zin ontbloot zijn. Wat betreft het geven van lager onderwijs op het *Gymnasium*, wij kunnen dit niet goedkeuren, en hebben zulks reeds vroeger te kennen gegeven. Wij willen daarop ook niet terugkomen.

De redactie van het *B. H.* keurt verder het voornemen af, om een bestaand pand aan te koopen en tot *Gymnasium* in te rigten. Zij zag liever dat men in eens een nieuw gebouw daarstelde. Ook hierin verschillen wij in gevoelen met die redactie. De tijd, die met projecteren en bouwen zou voorbijgaan, is te lang, om met de uitvoering van 's Gouvernements plannen te wachten. Dat zouden nog zoovele jaren zijn bij de andere jaren, gedurende welke men vergeefs naar verbetering van het onderwijs uitgezien heeft. Men stelle dat gebouw daar, doch vange aan in een reeds bestaand gebouw; het is raadzaam dat er zoo spoedig mogelijk een begin worde gemaakt, want hoe eer de eerste moeijelijkheden en bezwaren overwonnen zijn, hoe eer men tot bevredigende resultaten zal geraken.

Eene laatste aanmerking, en daarmede zullen wij besluiten.

Deze aanmerking betreft het denkbeeld van de redactie van het *Bataviaasch Handelsblad* om „als leeraren in de „vakken van hooger onderwijs (oude talen, wis- en „natuurkunde, geschiedenis en logica) bij het *Gymnasium* „*Willem III* geene andere personen te benoemen, dan „*gegradueerden*, en die niet toevallig die betrekking zoe-„ken, maar zich aan het leeraarsvak uitdrukkelijk toegewijd „en daarop voorbereid hebben."

De hierop volgende woorden zijn te belangrijk en staan met gene in een veel te naauw verband, dan dat wij ze niet mede zouden aanhalen.

„Wij zijn daarom zeer verwonderd, dat de Minister van „koloniën het vinden van zoodanige personen aan het „Indisch Bestuur of deszelfs kommissie van kuratoren „overgelaten, en niet — ten minste voor de eerste inrig-„ting — eenige geschikte mannen in Nederland gekozen „en naar Indie heeft gezonden. In Nederland bevinden „zich eene menigte leeraren, die reeds bewijzen van prak-„tische bekwaamheid hebben afgelegd, behalve de hulp-„bron, die de universiteiten opleveren; in Indie zoude „het een buitengewoon toeval zijn, indien men *een enkel* „persoon vond, die de noodige eigenschappen bezit voor „die taak, en tevens den lust, zich met onverdeelden ijver „daaraan toe te wijden."

Onze geheele aanmerking berust op de beteekenis van het woord *gegradueerden*, (zie boven). Men denke daarom niet dat wij ons zouden willen bezondigen aan woordenzifterij. Wij verklaren ronduit dat geene bijzondere vete of partikuliere grief de drijfveer tot het uiten onzer meening is. Maar die uitdrukking is ons bij eene eerste lezing dubbelzinnig voorgekomen, en de vrees dat zij aan vele anderen zoo mogt hebben toegeschenen, die meestal de moeite van eene tweede lezing niet nemen, leidde ons tot deze overweging.

Worden door het woord *gegradueerden* alleen dezulken bedoeld, die aan eene der universiteiten den doctoralen graad, of door bijzondere verdiensten den titel van lector verworven hebben? — of rekent men daaronder ook te behooren, de schoolonderwijzers van den tweeden of eersten rang?

In de veronderstelling dat wij de kracht van het bewuste woord gevoelen, namelijk dat de laatstgenoemden daarvan niet zouden uitgesloten zijn, zullen wij de gestelde vragen beantwoorden.

Voor de oude talen en logica (vakken die wij onder het hooger onderwijs rangschikken, en die onzes inziens het eenige onderscheid uitmaken tusschen hetgeen op goede scholen van middelbaar onderwijs en wat op *Gymnasia* geleerd wordt,) voor die vakken kan men alleen *gegradueerden* bezigen in den eersten zin dien wij aan dat woord gegeven hebben; om de eenvoudige reden dat onderwijzers, van den tweeden of eersten rang, die geen anderen graad verkregen hebben, zich met het onderrigten daarvan, zoo ooit, hoogst zeldzaam inlaten.

Met de wis- en natuurkunde, de geschiedenis, en meer andere vakken van onderwijs, is het anders gelegen. Op elke goede school van middelbaar onderwijs worden zij onderwezen, tot eene genoegzame hoogte, om den leerling in staat te stellen, naar eene plaatsing op elke der akademien, universiteiten of andere inrigtingen van hooger onderwijs in Nederland te aspireren. Wij bedoelen hier de scholen van middelbaar onderwijs in Nederland, want het geringe aantal der inrigtingen in Ned. Indië is *te* gering om, zooals wij vroeger te kennen gaven, in aanmerking te komen, veel minder als bazis te kunnen worden aangenomen.

Voor de hierbedoelde vakken zal men kunnen volstaan met onderwijzers van den eersten of tweeden rang, zonder anderen graad; want die vakken maken een deel

---

EEN MINNAAR IN DE KLEM.

(*Vervolg en slot.*)

Een commies kent alle paden, bij- en toepaden binnen zijn distrikt, zoo goed als den weg naar den ontvanger op den laatsten dag der maand; geen wonder dus, dat ik het kleine deurtje achter den boomgaard kostelijk wist te vinden en, toen de gescheurde klok van W., zoo goed als ze kon, *tien* sloeg, stond ik gereed om op 't eerste sein het kleine deurtje binnen te sluipen.

„Pst pst!" hoorde ik achter de digte hag en ik duwde tegen het poortje. Het was niet gesloten, ik trad binnen en zag eene witte gestalte. Met een gesmoord „lieve Marijken! wilde ik de gestalte te gemoet ijlen, toen een ijzeren hand mij aan het been greep en haar stalen nagelen, door alle omkleedselen heen, in 't vleesch drukte.

„Help!" riep ik, „help!" Geen wonder dat ik schreeuwde, want ik stak in eene klem.

„Hebben we ou, kersendief?" riep de gedaante, die van wit zwart werd, want zij smeet een bedlaken weg, waarin zij gehuld was geweest, „hebben we ou! Ge zult er van lusten," en ik herkende de liefelijke stem van Moeike Kea. „Komt maar hier, jongens!" riep de Cerberus, „we hebben den dief," en als den aanvoerder van hare hulpbende herkende ik bij het lantaarnlicht mijn *postillon d'amour*: Just!

Had ik als een rat mijn been af kunnen bijten, ik geloof dat ik het gedaan zou hebben om dien guit in 't haar te vliegen; maar — ik zat in de klem! Eer men echter nog begonnen was om mij mijne competente portie stokslagen toe te dienen, kwam er uitkomst: Martijn de Wilde was door het geschreeuw gewekt en kwam er op af.

„Wij hebben den dief," gilde Moeike, zoo dat ze er schor van werd.

„De Wilde!" zei ik, zoo kalm mogelijk! ik ben de commies K., verlos mij en ik zal u alles zeggen."

Hij kwam naar mij toe, belichtte en bekeek mij van alle kanten en vroeg toen: „Hoe duivel! komen hier klemmen? er is nooit een op de hoeve geweest?"

Ik was spoedig ontslagen en het eerste gebruik dat ik van mijn gekwetst been maakte was, om Just een schop te geven; toen volgde ik de Wilde naar de woning, terwijl Moeike verdween als een heks. Ik verhaalde vader de Wilde alles naar waarheid en constateerde de uitnoodiging tot een gesprek door mijn brief van 15 vierkante duimen.

„Dat is valsch, drommels valsch! Als Marijke daar van weet, sla ik ze dood," schreeuwde Martijn en deed mij schrikken, toen hij naar een blaaspijp greep, maar 't was slechts om tegen de zoldering te bonzen en eenige oogenblikken later trad Marijke, vrij onthutst, binnen. Ik stond op en wilde nu spreken, maar de Wilde zei:

„Zwijg mijnheer K; 't is hier mijn zaak, mijn erf is geen roovershol,.. de duivel zal ze....!" En Marijke stond te beven als een riet. Meer bedaard begon nu vader Martijn de geschiedenis te verhalen en 't deed me goed dat het lieve meisje schreide als een kind en bovenal danste mij het hart van blijdschap, toen ze, met eenvoudigen ernst zei: „Neen vader, geloof dat vrij, als Mijnheer K. mij had willen spreken zou *ik* hem niet in eene klem hebben laten loopen.

De Wilde lachte dat hem de tranen over de oogen liepen en zei: „Vriend K. ik wacht u morgen hier; 't is te laat

van het middelbaar onderwijs uit, dat aan die onderwijzers is opgedragen.

Bedriegen wij ons, wordt alleen de eerstverklaarde beteekenis van het woord *gegradueerden* als waar aangemerkt, dan houde men ons ten goede dat wij ons gevoelen lijnregt tegen dat van de redactie van het *Bataviaasch Handelsblad* gaan overstellen.

Deze wil dat men — ten minste voor de eerste oprigting — geschikte mannen uit Nederland ontbiede, „want in Indie zoude het een buitengewoon toeval zijn, „indien men *een enkel* persoon vond, die de noodige „eigenschappen bezit voor die taak, en tevens den lust, „zich met onverdeelden ijver daaraan toe te wijden."

Dien lust veronderstelt men dus wel bij de genoegzaam bekwame personen in Nederland, maar niet bij dien *eenen enkelen* persoon, in Indie te vinden. Wij vermeenen dat juist het tegendeel waar is. Voor degenen die pas uit Nederland komen, en zich in de civiele Gouvernements dienst begeven, is de verzoeking zeer groot om in partikuliere ondernemingen te zoeken, wat zij in de dienst van den staat niet vinden — de gelegenheid om rijk te worden. Velen bezwijken voor de beproeving, en veeltijds met goed gevolg.

Zij daarentegen, die reeds eenigen tijd in Indie hebben doorgebragt, en een weinig opgemerkt wat er in de Indische wereld te koop is; die zich liever met eene middelmatige maar zekere toekomst vergenoegen, dan, met gevaar van alles te verliezen, naar eene schitterender toekomst te trachten; (wij willen nog niet eens zeggen dat zij werkelijk lust zouden hebben om zich met hart en ziel aan hunne taak toe te wijden, ofschoon wij ons wel zullen wachten de mogelijkheid daarvan in twijfel te trekken) dezulken hebben de proef doorgestaan, en men zou uit hen een personeel van docenten kunnen zamenstellen, dat geen gevaar liep telkens te veranderen.

Het zoeken van eene andere betrekking geeft antipathie, althans hooge onverschilligheid voor de laatst vervulde betrekking te kennen; terwijl het persisteren in de zich eenmaal gekozene, standvastigheid aanduidt, en men hier een ijver veronderstellen mag, die onderhouden wordt door de zekerheid, dat elke verflaauwing zijn middel van bestaan aan het wankelen kan brengen.

Welke van deze twee kwade dingen is het verkieselijkst?

Maar wij zijn er van overtuigd dat er meer personen dan *een enkele* in Indië gevonden worden, die niet alleen de bekwaamheden, maar ook den lust bezitten, die de redactie van het *Bataviaasch Handelsblad* verlangt. En wilde het toeval dat er slechts *één* ware, moet die dan uitgesloten worden van de gelegenheid om zijne capaciteiten en zijnen ijver aan den dag te leggen? Dat zou een algemeen nadeel en een individueel onregt wezen.

Wij beamen daarom den maatregel van het Gouvernement, om zulke personen op te roepen, die bewijzen van geschiktheid kunnen overleggen, en geneigdheid bezitten om als docenten aan het *Gymnasium Willem III* geplaatst te worden.

Wij schorten ons oordeel op ten aanzien van de inrigting van het *Gymnasium*, de wijze van onderrigt geven, de voorwaarden waarop onderwijzers zullen aangesteld en leerlingen opgenomen worden, benevens alle andere reeds gemaakte en nog te maken bepalingen, waaromtrent het Gouvernement alsnog het stilzwijgen bewaart. Zijn die bepalingen eenmaal openbaar gemaakt, en zijn er onder die bepalingen welke, naar onze wijze van denken, in het algemeen belang eenige wijziging mogten wenschelijk maken, dan zullen wij met bescheidenheid op nieuw onze stem uitbrengen. Tot zoolang trekken wij ons even bescheiden terug. (*Redactie.*)

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 6*den Julij* 1859 N°. 54.

Civiel Departement.

INGETROKKEN:

De benoeming van den ingenieur der derde klasse van den waterstaat C. C. van Hall, tot eerst aanwezenden ingenieur in de residentie Rembang.

OVERGEPLAATST:

Naar Rembang, om op te treden als eerst aanwezend ingenieur in het gewest van dien naam, de aspirant-ingenieur van den waterstaat L. J. Mulder, thans te Tagal.

BIJ HET BESTUUR OVER DE PROTESTANTSCHE KERK IN NEDERLANDSCH INDIE,

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uithoofde van vertrek, als adjunct-secretaris D. W. Schiff.

BENOEMD:

Tot adjunct-secretaris, P. Landberg jr., hoofd-kommies bij de directie van financiën.

BIJ DE SUBCOMMISSIE VOOR ONDERWIJS TE PATTIE (RESIDENTIE JAPARA.)

ONSLAGEN:

Eervol, uit hoofde van vertrek, als lid J. A. L. van Hemert, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, J. H. Hagen, controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en cultures.

TE BEZOEKIE.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit hoofde van vertrek, als lid R. C. Spengler, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten,

BENOEMD:

Tot lid, jhr. S. H. van der Does de Bije, eerst aanwezend ingenieur van den waterstaat aldaar.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, gedurende de maanden Mei en Junij 1859.

OVERGEPLAATST:

Van Pekalongan naar Samarang, de élève-opzigter H. H. Jansen.

Van Samarang naar Pekalongan, de élève-opzigter F. W. Bonset.

met aanwijzing respectivelijk van de hoofdplaatsen dier gewesten tot standplaatsen.

Door de Algemeene Rekenkamer, gedurende de maand Mei 1859,

BENOEMD:

Tot tijdelijk buitengewoon eersten klerk, de tijdelijk buitengewone klerk H. H. Naus.

Door den Resident van Cheribon, gedurende de maand Junij 1859,

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de opziener bij 's lands houtstapelplaats te Cheribon G. B. M. Lapré.

BENOEMD:

Tot opziener bij 's lands houtstappelplaats te Cheribon D. G. de Jonker.

Door den Resident van Pasoeroean, gedurende de maand Mei 1859,

BENOEMD:

Tot koffij- en zoutpakhuismeester te Kotta Malang, H. W. Abels.

Door den Resident van Banjoemaas, gedurende de maand Junij 1859,

BENOEMD:

Tot klerk, tevens griffier bij den landraad te Banjoemaas, de gewezen klerk, tevens griffier bij den landraad te Pamakassan (eiland Madura) F. A. Nieuwenhuijzen.

Door de hoofdkommissie van onderwijs in Nederlandsch Indie, gedurende de maanden Mei en Junij 1859,

BENOEMD:

Tot derden onderwijzer aan de gouvernements tweede lagere school te Weltevreden, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banda, J. O. Boulet.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banjoemaas, de onderwijzer voor de Oostindische dienst G. ter Marsch.

MARINE DEPARTEMENT.

Door den chef van het beheer der gouvernements schoeners en kruisbooten zijn gedurende de maand Junij 1859 *de volgende beschikkingen genomen.*

BEVORDERD:

Tot eerste stuurlieden, de tweede stuurlieden J. H. Vos en W. Huisman.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Z. M. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie A. F. J. Catoire.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST,

OVERGEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der tweede klasse D. J. de Leeuw, behoorende tot het garnizoen te Kedirie, thans te Socrabaija.

Op Donderdag, den 28sten Julij 1859, des morgens te tien uren, zal, overeenkomstig het reglement op het houden van publieke uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) door den resident van Kediri, ten zijnen kantore, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, in het openbaar worden uitbesteed

de afvoer der producten

uit de binnenlandsche pakhuizen van Trengalek naar Toelong-Agong (Ngrowo) en van die te Blitar, Pare en Berbek naar Kediri, uit den oogst van 1860, tevens het vervoer van zout, voor den tijd van een jaar, uit het verkooppakhuis te Kediri, voor de verkooppakhuizen te Pare, Berbek en Blitar.

Berigt aan Zeevarenden.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, boven de Vliereede, in 9½ vadem diepte, bij laag water, een brikschip gezonken ligt, nagenoeg midden in den vaarweg, op de peilingen:

de lichttoren op Vlieland N. W. 1/2 W.;
„ „ „ Terschelling N. O. 1/2 N.:
„ malle of bogtton Z. Z. W. 1/2 W.;
en de witte ton, Prinshoek N. W. 1/4 N.;

per miswijzend kompas.

Zelfs met hoog water zijn de bramstengen van dit gezonken schip zigtbaar.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand Julij	op den 20sten.	
„ „ „ Augustus	„ „ 3den	en 18den.
„ „ „ September	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ October	„ „ 3den	„ 18den.
„ „ „ November	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ December	„ „ 3den	„ 19den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 12den Julij 1859.

In den tuin van wijlen mevr. de wed. Buze te Simpang.

Op Woensdag den 13den Julij 1859.

Bij mevrouw de wed. Rambaldo in de Gatottan.

Op Donderdag den 14den Julij 1859.

Bij den Pachter der Pandjeshuizen Tjoa Pingting te Kapoetran.

---

om nu de zaak te onderzoeken, maar ik ken ze ook reeds: mijne zuster en schele Just zullen er wel meer van weten."

En toen ging ik heen, inwendig blijde dat ik in de klem had gezeten — een *open* scheen was toch beter dan een *blaauwe scheen*, wat bliefje?

„Zet je man!" zei de Wilde, toen ik den volgenden dag kwam; „wij moeten eens zamen praten. Mijne zuster, Moeike Kēa heeft de kool gestoofd en Just was haar handlanger; je kondt nooit ongelukkiger keuze van een bode gedaan hebben; mijne zuster heeft een gezworen haat aan alle ambtenaren, omdat zij driemalen beboet is geworden en daarbij een half varken, een mud meel en twee broodsuikers verloren heeft, dus begrijp je dat het niet zonder reden is. Uw briefje aan Marijke, op dat mooije gekleurde papier, heb ik nu ook gelezen en zij ook. Meen je K. wat je geschreven hebt?"

't Was niet noodig dat ik „ja" zei, want ik voelde dat ik bleek werd, en toen reikte hij mij de hand.

„Welnu," hernam hij, „Marijke wil u tot man hebben en ik heb vreê met je als zoon; vraag je ontslag en word boer net als ik."

Ik was nog niet in staat om te antwoorden, toen Moeike binnentrad, rood als een gekookte kreeft en blazende als een bruinvisch. Zij gaf mij mijne tegenwoordigheid van geest terug; ik liep op haar toe en riep: „Moeike! je klem was goed, het wild is gevangen, ik word je neef!"

Wijlen de vrouw van Loth kon niet stokstijver gestaan hebben als Moeike Kēa op dat berigt en, niet voor en aleer ik Marijke, die inmiddels ook op het tooneel gekomen was, in tegenwoordigheid van vader de Wilde zoende dat het klapte, kon zij geloof aan mijne woorden slaan. Onder een „wel heer me tijd!" strompelde zij al hoofdschuddende het vertrek uit.

„Just moet van de hoeve," zei de Wilde; maar ik riep:

„Vader doe dat niet; hij heeft me den kortsten weg helpen wijzen, en zonder hem had het nog lang kunnen duren." Zóó verwon de liefde den haat.

Nu is de mooije fourier en de knappe commies een flinke boer. Marijke verminderde er ook niet op, en 't streelt mijne ijdelheid wanneer ik de boeren, als we door 't dorp gaan hoor fluisteren: „'t Is toch maar een knap paar."

Martijn de Wilde is voor mij een goede leermeester: ik ben in zijn oog een dankbaar leerling en, Moeike is het zóó met mij eens geworden, dat zij, wanneer zij met den kleinen Martijn op de knie zit te hossen, altoos zegt: „'t is toch maar goed dat ik eene *klem* heb gelegd." En ik zeg het haar na. (*Redactie.*)

Op Dingsdag den 12den dezer.

Zullen te *Simpang* in den TUIN van wijlen mevrouw de weduwe Buze, publiek worden verkocht: TWEE PRAAUWEN TJOMPRENGS en eene partij HOUTWERKEN. (841)

De geannonceerde VENDUTIE in de *Soerabayasche Courant* van *Zaturdag 9 Julij* van den INBOEDEL van den Luitenant Berkholst is tot op een nader te bepalen dag uitgesteld. (873)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

Op Woensdag den 13den Julij 1859.

Ten huize van Mevrouw de Weduwe RAMBALDO, in de Straat *Gatottan*

DOOR

A. H. DEELEMAN

Van eenen netten INBOEDEL, alsmede van WAGEN, PAARDEN, TUIGEN, verscheidene potten met mooije BLOEMEN, enz. enz. (869)

VENDUTIE.

Door de Boedelkamer zal, op *Vrijdag den 15den Julij eerstkomende*, vendutie worden gehouden, eerst in het woonhuis van den gefailleerden Arabier Said Achmat bin Djaffar Assegaf, in de kampoong *Baroe*, en daarna in een van diens pakhuizen, mede gelegen in genoemde kampoong, aan de overzijde van 's lands werf, van diverse goederen, bestaande in MEUBELS, HUISRAAD, WAGENS, BENDIJ, KAIJER en EUROPESCHE TOUWEN, en zoo voorts, benevens het ter reede alhier liggende barkschip **BANKA,** groot omtrent 267½ gemeten lasten, met deszelfs inventaris, als behoorende tot den boedel van genoemden gefailleerde, zullende de opveiling van het schip precies ten tien ure plaats vinden.

Soerabaya, *De Secretaris der Boedelkamer,*
23 *Junij* 1859. (790) **J. F. DEIBERT.**

Op de VENDUTIE van *den 15den dezer* in de kampong *Baroe*, zullen door de Boedelkamer als curatrice in den faillieten boedel van Said Achmat bin Djaffar Assegaf, nog verkocht worden: EEN IJZEREN ANKER, wegende ongeveer 31 centenaars, 2 stuks afgekeurde MASTEN en drie stuks SPIEREN, liggende op het erf van het scheepsbouw-etablissement van Lloyd & Co, alwaar dezelve te bezigtigen zijn en waaromtrent informatien kunnen worden verkregen bij den Heer Dudman.

Soerabaya, *De Secretaris bij gemelde kamer,*
2 *Julij* 1859. (832) J. F. DEIBERT.

Op den 15den Julij e. k. onmiddelijk na afloop van den verkoop van het barkschip **BANKA** en aldaar ter plaatse zal het onverdeelde met hypotheek bezwaarde 3/4 aandeel in het Nederlandsch Indische barkschip **NAIM BALGIJER** en deszelfs inventaris, toebehoorende aan den gefailleerden Arabier Said Achmat bin Djaffar Assegaf, worden verkocht.

Namens den hypotheekhouder,
(816) KOOIMAN.
Bij wien nadere informatien te bekomen.

VENDUTIE TE PASSAROEANG.

Op Vrijdag den 15den Julij e. k.

Van de aldaar gelegen vastigheden, te weten: **Een** uitmuntend **Woonhuis,** gelegen in de *Heeren Straat*, voorzien van 6 groote kamers, ruime voor-, binnen- en achter-gaanderijen, waarvan de twee eerste met marmer bevloerd, ruime **Bijgebouwen, Koetshuis en Stalling.**

Een daaraan belendend groot **Toko Huis** met *Kantoor* en ruime *bergplaatsen*, een en ander geoccupeerd wordende door de ondergeteekenden, verder:

Vier hechte met cement gemetselde **Pakhuizen,** gelegen aan de *groote Rivier*, volgens beschrijving in het *Bataviasch Handelsblad* van den 27 en 30 *April* en *Oostpost* van den 25 en 28 *April.*

W. L. VERSTEEG & Co.
in liquidatie.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

De geannonceerde verkoop van den *Romp*, en *Inventaris* van het Nederlandsche schip **LOUISE JACOBA JOHANNA,** kapitein Baumgarten, is alsnu bepaald

Op Maandag den 18den Julij a. s.,

voor de pakhuizen van de heeren Fraser Eaton & Co, aan den *Kaliemaas* zullende daarna nog worden verkocht, ruim 3000 pas aangebragte GREENEN en DENNENHOUTEN PLANKEN van verschillende dimentien en circa 100 dito SPIEREN. (868)

VERKOOP VAN EEN HUIS EN ERVE.

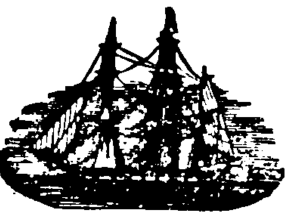
Op Dingsdag den 19den Julij 1859.

Des voor middags ten 9 uur zal ten kantore van Mr. W. s' Jacob, advokaat, aan de groote rivier te *Soerabaya*, ten overstaan van het vendukantoor aldaar, aan den meestbiedenden worden verkocht: **EEN TUIN, HUIS** en **ERVE,** alhier gelegen in de kampong *Temengoengan,* thans bewoond door Mr. W. s' Jacob, en toebehoorende aan de erfgenamen van de weduwe Meijer, geboren Bell.

Hetzelve zal kunnen worden bezigtigd daags te voren van 8—12 uur des voormiddags. (759)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 26sten Julij 1857.

Zullen te *Grissee* publiek worden verkocht:

½ Aandeel in het gekoperd schip **VOLKUS SO-OOT** groot 451 lasten, en

½ aandeel in het gekoperd brikschip **SO-OOTDIN** groot 114 lasten;

Beide met tuig en inventaris, zoo als ze thans op de reede van *Grissee* zijn liggende, behoorende tot den faillieten boedel van den arabier Said Achmat Bin Djaffar Segaf.

Grissee, *De Agenten der Soerabayasche*
den 30sten Junij 1859. *boedelkamer van Grissee.*
D. W. VAN HUTTEN.
(824) W. TAWARIS.

VENDUTIE.

Op eenen nader te bepalen dag, zal in den loop *van deze maand* door D. D. van Boeckholtz, publiek worden verkocht: een Factuur pas aangebragte AMERIKAANSCHE GOEDEREN, bestaande uit: Mahonijhouten en Palijssanderhouten BANKEN met zwart paardenhaar bekleed, dito dito WIPSTOELEN, TUINSTOELEN, en verschillende soorten van AMERIKAANSCHE KLOKKEN. (876)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP MENADO,

Kapt. Couteron.

Vertrekt *den* 15*den a. s.* naar Macassar, Timor en de moluccos.

Adres bij
(858) **W. CORES DE VRIES.**

HET VERTREK DER STOOMBOOT
OENARANG

TUSSCHEN
Batavia, Samarang en Soerabaya
is voor de maand Julij bepaald als volgt.

Van	Batavia	naar	Samarang	op	5	dezer	8	uren	's morg.
"	Samarang	"	Soerabaya	"	7	"	6	"	s'avonds
"	Soerabaya	"	Samarang	"	12	"	8	"	s'morg.
"	Samarang	"	Batavia	"	14	"	"	"	"
"	Batavia	"	Samarang	"	20	"	"	"	"
"	Samarang	"	Soerabaya	"	22	"	6	"	s'avonds
"	Soerabaya	"	Samarang	"	27	"	8	"	s'morg.
"	Samarang	"	Batavia	"	30	"	8	"	"

(857)

HET STOOMSCHIP OENARANG,

Kapitein S. van Hulstijn.

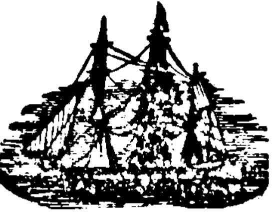

Zal instede van *den* 27; op *Vrijdag den 29sten Julij* van Soerabaya naar Batavia via Samarang, vertrekken.

Voor vracht en passage, vervoege men zich bij
De Agenten,
(877) **ADAM & CO.**

VERTREK VAN SCHEPEN.

TER BEVRACHTING.

Wordt aangeboden het Nederlandsch brikschip. **JAQUELINE & ELIZE,** Gezagvoerder B. Sikkens.

Dit schip 152 gemeten lasten groot zijnde, is geschikt tot alle reizen.

Adres bij *De Agenten,*
(823) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

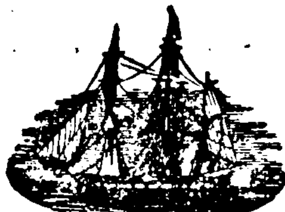

Wordt aangeboden met het snelzeilend klipper Campagne schip **TERNATE,** Kapt. T. Cars, om tegen het einde dezer maand te vertrekken.

Deze bodem is bijzonder goed ingerigt voor den overvoer van passagiers en beveelt zich voor familien en enkele personen aan.

Adres bij *De Agenten,*
(821) **E. TEN BRINCK & CO.**

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilende Nederlandsche bark-schip **FERDINANDINA EMMA,** Kapitein A. R. Tange, om in het laatst van deze maand direct van hier te vertrekken naar Amsterdam. De geheele kajuit en de kapiteinskamer, zijn nog vrij en is het schip bijzonder goed ingerigt voor Passagiers. Een geëxamineerd Doctor is aan boord.

Voor nadere informatie adres bij

Soerabaya, *De Agenten,*
4 *Julij* 1859, (830) P. KERVEL & CO.

Debiteuren der firma Asschenbergh & Co in likwidatie, worden mits dezen dringend uitgenoodigd hun debet alsnog ten spoedigste te voldoen ten kantore van den ondergeteekende.

(867) **Mr. W. s' JACOB.**

Blijkens akte op *den* 6*den Julij* ll. voor den ondergeteekenden waarnemenden notaris verleden, is de vennootschap onder de firma E. FUHRI & CO, te rekenen van *den* 1*sten Julij* ll. ontbonden, zullende de zaken dier firma worden geliquideerd door den vennoot J. Crince Le Roy.

De tijdelijk waarn. Notaris,
(847) **T. A. KLINKHAMER.**

Met referte tot bovenstaande advertentie hebben wij de eer mede te deelen dat wij de zaken der firma E. FUHRI & CO, bestaande in:

Boek- Courant- en **Handelsdrukkerij**
en
Boek- en **Papierhandel.**

voor eigene rekening zullen voortzetten.

Wij vleijen ons dat het vertrouwen hetwelk de vorige firma genoot, ook aan ons zal mogen ten deel vallen, terwijl wij in staat gesteld zijn door een geheel nieuw, pas uit Europa ontvangen materieel voor de drukkerij, (waarbij eene ruime sortering fraaije letter en keurige figuren en vignetten) ons door de uitvoering van net drukwerk gunstig te onderscheiden.

Soerabaya, **LE ROY & CO.**
1 *Julij* 1859. (846)

Blijkens akte op *den* 7*den Julij* ll. voor den ondergeteekenden notaris te Soerabaya, verleden, is de vennootschap onder de firma Martens & Co, te rekenen van *den* 1*sten Julij* ll. ontbonden, zullende de zaken worden geliquideerd door den vennoot Dirk Mauritz Martens.

De tijdelijk waarn. Notaris.
(851) **T. A. KLINKHAMER.**

Debiteuren aan de firma Martens & Co te *Probolingo* sedert 1 Januarij ll. in liquidatie worden verzocht hun debet binnen 14 dagen aan den heer A. Zimmerman aldaar te voldoen, ten einde zich voor geregtelijke vervolging te vrijwaren. (854)

Met referte tot bovenstaande advertentie heb ik de eer mede te deelen, ik de TOKO en COMMISSIEHANDEL gedreven onder de firma Martens & Co voor mijne rekening en onder mijne naamteekening zal voortzetten, mij vleijende met hetzelfde vertrouwen en dezelfde begunstiging te worden vereerd.

(853) D. MAURITZ MARTENS.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

EEN COMPLEETE SUIKERMOLEN.

De machine liefst van hooge drukking en horizontaal, van 12 tot 14 paardenkrachten te leveren te Soerabaya.

Opgaven van prijs, tijd van levering en beschrijving zoo van ketel en machine als van de cylinders zoo spoedig mogelijk onder Lett. K. in te zenden, aan het bureau van den *Oostpost.* (855)

Op billijke voorwaarden wordt ten *spoedigste* verlangd.

EENE DAME

die de geschiktheid heeft, onderrigt te geven in de vakken van het *Lager onderwijs,* de *Fransche taal* en *vrouwelijke* handwerken.

Adres de uitgevers dezes, onder de lett. V. G. (848)

Aangeboden, een zeer compleet uiterst fraai bewerkt

PHOTOGRAPHISCH TOESTEL.

Te bevragen bij
(862) **LE ROY & CO.**

ECHTE TOEBAN SIGAREN Nº. 1.

(845) Bij L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

PRAAUWEN TE HUUR,

Van en naar *Toelong Agoong* en tusschen liggende plaatsen.
Kleine verzendingen naar die plaatsen worden tegen betaling aangenomen, bij
(839) **W. BOERMEESTER.**

Om tegen *primo Augustus* te aanvaarden het **HUIS** vroeger bewoond door den Heer Eerdmans.
Te bevragen bij Mevrouw wed. von Griesheim.
(828)

LET WEL.

IJS

Van heden af bij de ondergeteekenden *à contant* te bekomen, van des morgens 8 tot des avonds 8 ure, tegen 20 cents het pond, en bij 10 tot 500 pond tegelijk tegen 15 cents.
(871) MOSSEMBEKKER & CO.

PERZIKEN OP WATER in blikken.
en
ZUUR (peppers).
Pas aangebragt van Amerika.
(872) Bij **GEBR. VAN DELDEN.**

PAS ONTVANGEN

Een prachtig factuur BLOEMEN.
" " idem BARÈGE.
" " idem FIJN KAMERDOEK.
(878) Bij **M. KOOSEN.**

BOEKHANDEL VAN LE ROY & CO.

Pas ontvangen.

DE GIDS VOOR MACHINISTEN

in fabrieken, bij droogmakerijen, op spoorwegen en stoombooten, — tevens geschikt tot leiddraad voor fabrickanten en civiel ingenieurs.

VAN
E. F. SCHOLL.
vertaald door
G. KUIJPER, II. z.
Luitenant ingenieur.

Met 19 uitslaande platen.

Prijs gebonden in linnen. . . . . *f* 10.— (849)

MOSSEMBEKKER & CO.

HEBBEN PAS ONTVANGEN.

Eene factuur VRUCHTEN op WATER en op BRANDEWIJN, als FRAMBOZEN, PERZIKEN, PEEREN, ABRIKOZEN, PRUIMEN, enz. (843)

UITGEPAKT

6 lichts
4 "
3 " KROON LAMPEN.
2 "
HANG-LAMPEN,
TAFEL-LAMPEN,
MUURLAMPEN,
KANTOORLAMPEN,
van echt Brons en Engelsch fabrikaat uit eene der gerenomeerdste Birminghamsche fabrieken.
(836) **KARTHAUS & MELCHERS.**

FRANSCHE LAMP-GLAZEN

voor moderateur lampen, pas ontvangen bij
(842) MOSSEMBEKKER & CO.

PAS ONTVANGEN.

Prachtige Parijssche KINDERHOEDJES, VALKENBIER van het merk van Vollenhoven, PUIKE GENEVER à contant *f* 14 recepis en KAMFER-HOUTEN KOFFERS.
(850) bij **M. KOOSEN.**

WOLLEN DEKENS.

Te bekomen bij
(845) MOSSEMBEKKER & CO.

LIJST

Van artikelen, door de ondergeteekenden wegens opruiming à Contant *tegen verminderde prijzen* aangeboden.

Gouden en Zilveren Cylinder en Ankerhorologien, Gouden Breloques, Domino-, Schimmel-, Ganzen- en Trictracspellen, Microscopen, Thermometers, Aard- en Hemelglobes, Doozen en koffertjes met geassorteerd Kinderspeelgoed, Moderateur-Lampen, Amerikaansche Klokken, een groot assortiment maroquin en andere fijne lederwerken als Portefeuilles, Cigarenkokers en Cigarenstandaards-, Étuis voor Visitekaartjes en met Dames Handwerk-benoodigdheden, Cassettes, Heeren- en Dames nécessaires School- en Wisseltasschen enz., enz., eene ruime sortering bronzen Luxeartikelen als: Cigarenkokers en Doozen, Aschbakjes, Nacht-Lampjes, Scheeren Toiletspiegels, Schrijftoestellen, Presses Papier, Crucifixen, Brievenknijpers, Haspels, Horologiekastjes, enz. enz., Borduurpatronen en Desseins, Lak, Gom- en andere Ouwels en Papier de Luxe, Speelkaarten, Verw- en Passerdoozen, Schrijf- en Teekenpotlooden, Conté Teekenkrijt, Enveloppen in Linnen en Papier, Dobbelsteenen, Koperen Schalen met Balansen, Koperen Nederlandsch Blokken Sluitgewigt, Tooverlantaarns, Legkaarten, Schilderijen, Kantoor-boeken, Stalen en Diamanten Pennen, Inkt in vele soorten, Penhouders, Zakmessen, Kurkentrekkers, Liassen en Liasveters, Ganzen- en Zwanenschachten, Zak- en Notitieboekjes, Linialen Karletten, Bloemétagères, Parapluiestandaards, Calenders, Scheermessen, Aanzetriemen. Potloodsnijders, Loupen, Insektenpoeder, Transparenten, Mailkoffers, Waaijers, Stempeldoozen, Stofbrillen, Étuis met scharen, Ombre-doozen, Schrijfcassetten, Penseelen, Daskwasten, Perry Potlooden met Stiftjes, Merkinkt, marmeren, ijzeren en gewone Leijen, Bouwdoozen, Kaleidoskoopen, Schilderij-lijsten bij den voetmaat, Albums, Mondlijm, Schrijfvoorbeelden, gekleurde en ongekleurde Prenten, Vogelkooijen, Boordjes, Stempelpersen met daarop te leveren graveerwerk, Rotatietoestellen, koperen Ellen, Gom Elastiek, Elastieke overschoenen, Holloways Pillen en Zalf en vele andere artikelen, te veel om te omschrijven.
(879) **LE ROY & CO.**

HOLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Maag en Lever ongesteldheden, graveel, geelzucht, dit zijn de ziekten voornamelijk heerschende in de warme klimaten: Waarlijk eene ontzettende lijst! toen calomel en lancet de eenige generaals waren dezelve te bestrijden. De overwinning was altijd twijfelachtig; had men de slang gekorven, men had haar nog niet altoos gedood; maar vaak in stilte hare krachten herkrijgende, viel zij op nieuw den armen lijder aan met hare vergiftigde tanden, en voerde haren buit weg, in spijt der oude generaals. De bewoners van Indië en Java stellen thans hun vertrouwen in zekerder middelen; met Holloway's Zalf en Pillen zijn zij gereed het arglistiglijk toenaderen van den vijand tegen te staan, het vergift uitteroeijen, latende elk orgaan even zoo vrij van ongesteldheid als voor den aanval.
Verkrijgbaar à *contant* bij LE ROY & CO, te *Soerabaya.* (866)

MOSSEMBEKKER & CO.

HEBBEN ONTVANGEN:

PARIJSCHE DAMESSCHOENEN in soorten. (874)

THÉATRE FRANÇAIS DE SOURABAYA.

Avec la permission de Monsieur le Résident.

LUNDI 11 *JUILLET.*

5me Représentation du 1er mois de l'abonnement.

LE DOMINO NOIR.

Opéra comique en 5 actes de Boiedieu.

On commencera à sept heures et demie précises.

VAN KINSBERGEN.
(863) Directeur Gérant.

WEDEROM ONTVANGEN.

PARFUMERIEN van de societé Hygienique.
FRANSCHE SIROPEN.
GECRISTALLISEERDE VRUCHTEN.
ENGELSCHE BESCHUIT in ½ en ¼ blikken.
FRANSCHE ANCHOVISCH in flesschen.
(844) Bij MOSSEMBEKKER & CO.

SOERABAYA, den 11den Julij 1859.

Wij vernemen dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal het voornemen heeft Vrijdag den 15den dezer zich van Batavia naar Japara te begeven en vermoedelijk den 24sten dezer Soerabaya zal bereiken.

— Wij zijn in de gelegenheid onzen lezers den uitslag mede te deelen, der *Bataviasche geldloterij* waarvan de trekking op den 8sten dezer heeft plaats gehad.

Die uitslag is:

N°.	657	Eerste prijs.
"	829	Tweede id.
"	601	Derde id.
"	631	Vierde id.
"	542	Vijfde id.
"	309	Zesde id.
"	524	Zevende id.
"	802	Achtste id.
"	720	Negende id.
"	340	Tiende id.
"	408	Eerste premie.
"	934	Tweede id.

NB. Eene andere bij ons ontvangen mededeeling geeft voor den tienden prijs N°. 314 op

Krawang. — Van den 23sten Junij tot den 1sten Julij jl. zijn in deze residentie onophoudelijk zware regens gevallen, welke eenige schade aan het te veld staande padi-gewas hebben veroorzaakt. Vooral de lage streken van het distrikt *Tjabang Boengin* hebben veel geleden. De padi van drie bouws is door de zware regens niet geoogst kunnen worden en werd door windvlagen neêrgeslagen, zoodat zij tot bederf is overgegaan. Niettegenstaande den hoogen waterstand en overstroomingen is geene schade toegebragt aan wegen, bruggen, afdammingen of waterleidingen.

Van Makassar zijn berigten ontvangen, loopende tot 16 Junij jl. en o. a. behelzende eenige bijzonderheden nopens den indruk, die onze krijgsoperatien tegen Boni hebben te weeg gebragt.

Wij ontleenen aan die berigten het volgende.

In de maand Mei jl. werden doorden kommandant van het fort te Badjoa ontvangen twee brieven van Aroe Palakka, een der voornaamste Bonische rijksgrooten, gedagteekend van 17 Maart en 23 April te voren.

Deze brieven behelsden betuigingen van zijne opregte verkleefdheid aan het Nederlandsch-Indisch gouvernement, waardoor hij zich bij de overige leden van het Bonisch bestuur zoodanig had verdacht gemaakt, dat men hem zijne volgelingen had ontnomen, zijne bezittingen aanhield en al zijne handelingen naging.

Hij gaf verder het voornemen te kennen om Boni te verlaten en zich te begeven naar zijne zuster, de Koningin van Barroe, een klein staatje benoorden Tanette, en verzocht de tusschenkomst van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden om zijne zuster daarvan kennis te geven, opdat zij hem in de volbrenging van zijn voornemen zou kunnen behulpzaam zijn.

Door de kommissarissen voor de Bonische zaken werd aan den wensch van Aroe Palakka gevolg gegeven en het resultaat daarvan is geweest, dat Aroe Palakka, in de eerste helft der maand Junij jl., met eene bijzit en acht kinderen, benevens ongeveer 300 volgelingen, Boni heeft verlaten en zich heeft begeven tot zijne zuster naar Barroe. Wel is hij door datoe Sawito met gewapend volk achtervolgd, maar men heeft de uitvoering van zijn oogmerk niet kunnen verhinderen.

Wijders luiden de berigten, in de Noorderdistricten ontvangen, dat de koningin van Boni lijdt aan vlagen van krankzinnigheid, waaraan zij ook vroeger zou onderhevig geweest zijn, en dat alsnog op de benoeming van eenen hoofdvorst van Wadjo zou worden gewacht om met de vrienden van Boni te overleggen, wat verder te doen stond. Intusschen schijnt de tusschenkomst der vreemde Celebesche vorsten in Boni weinig bijval meer te vinden, daar het volk zich tegen de aanrandingen van hunne volgelingen niet veilig acht.

Thans speelt nog in Boni de hoofdrol Aroe Oedjoeng: maar, hoe oorlogzuchtig deze rijksgroote vroeger gestemd was, schijnt hij in te zien, dat hij den oorlog niet met de geringste kans van welslagen tegen het Gouvernement kan volhouden; althans, zoo een niet onaanzienlijk ingezetene der Noorderdistricten, die aanverwanten in Boni heeft en dat land onlangs bezocht, als wanneer hij met de voornaamste grooten, ook met Aroe Oedjoeng, in aanraking kwam, niet geheel en al in zijne verklaringen de waarheid heeft te kort gedaan, dan zou Aroe Oedjoeng dien berigtgever hebben verzocht zijne tusschenkomst te verleenen om de zaken met het gouvernement te schikken.

Ook volgens eenen anderen berigtgever zou Aroe Oedjoeng de zaken van Boni aan den vorst van Soping hebben overgegeven, en ook deze zou gaarne den vrede hersteld zien, maar wenschen, dat, alvorens gezanten naar Makassar te zenden, het fort te Badjoa werd ontruimd.

De tijd zal leeren, welke waarde aan deze mededeelingen te hechten is.

De toestand van Boni moet overigens ellendig, en een groot gedeelte der bevolking den oorlog zeer moede zijn.

(*Jav. Courant*).

Macassar, 20 *Junij* 1859. Gisteren zijn hier van Samarang 500 man versche troepen en 150 Afrikanen aangekomen, bestemd om de bezetting van Badjoa af te lossen. Het gaat met de zieken niet vooruit. Er zijn reeds meer dan 90 Europeanen en inlanders naar evenredigheid overleden. Over drie weken denkt men tegen Mario, een bondgenoot van Boni, te zullen oprukken. In de maand Augus-

tus zal er een tweede expeditie, via Badjoa, worden uitgezonden. Wel komen er van tijd tot tijd berigten tot ons van plannen tot onderhandeling, en de Boniërs-zelven hebben zich daarover schriftelijk tot de Commissarissen gewend; doch de voorwaarden zijn van dien aard, dat daaraan niet te denken valt. Onder anderen moet een dier voorwaarden zijn, het verlaten van Badjoa!

— Op denzelfden dag kwam alhier ter reede het Nederlandsch schip *President Ram*, gezagvoerder Ulrich, aan aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, sterk 125 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den van verlof naar Nederland terugkeerenden kapitein der infanterie Wiggers van Kerchem, medegeleiders de 2de luitenant der artillerie D. J. A. C. Ponse en de officieren van gezondheid 3de klasse Mioulet en van der Velde.

Eenige dagen na het vertek van dit schip uit Nederland, werd den détachements commandant door een soldaat het bestaan berigt van een complot, 't welk ten doel had, het vaartuig af te loopen en daarmee naar Amerika te gaan. De commandant handelde zeer wijselijk: eenige onderofficieren kregen geheim bevel, om te trachten de hoofdaanleggers op te sporen, en deze hebben zich zoowel van den hun opgedragen last gekweten, dat weldra zes der vermoedelijke belhamels gearresteerd werden. Deze, allen Belgen, zijn tot hunne aankomst te dezer reede; in de boeijen gezet, en gisteren door een gewapend detachement van boord gehaald en naar de gevangenis gebragt.

Gedurende de verdere reis was er strenge surveilance, maar men heeft zich geen oogenblik over de troepen te beklagen gehad, en de behandeling en voeding lieten niets te wenschen over.

Wij noemen het zeer gelukkig, dat het bevel over dit detachement juist toevertrouwd was aan een officier, die door jarenlange dienst ondervinding had opgedaan en wist, hoedanig in zulke gevallen te handelen. Van den anderen kant, welke verschrikkelijke gevolgen had niet deze zaak kunnen gehad hebben, wanneer het bevel toevertrouwd was geweest aan een jong onervaren officier, die welligt in de keuze zijner middelen had misgetast!

— Den 5den dezer kwam alhier ter reede het schip *Admiraal van Heemskerk*, gezagvoerde J. Konig, met een een détachement suppletietroepen, eveneens 125 onderofficieren en manschappen sterk: onder bevel van den 2den luitenant der infanterie Rumpol, medegeleiders de 2de luitenant van genoemd wapen Vormhout en de officier van gezondheid 3de klasse Hoogeveen.

De troepen hebben zich gedurende, de reis voorbeeldig gedragen; zij hadden dan ook, wat voeding en behandeling betreft, in 't geheel geen reden tot ontvredenheid.

Heden zullen zij ontscheept worden en hunne kazernen betrekken.

(*Java Bode.*)

Wij vernemen, dat door de Regering een voorstel zoude zijn gedaan aan den Minister van kolonien, om den heer Mr. J. H. Donker Curtius, thans nog Opperhoofd (?) van den Japanschen handel te Desima, naar Siam te zenden, ten einde daar namens de Ned. Regering een traktaat van Handel en Scheepvaart tot stand te brengen.

De heer Mr. J. Graafland, thans griffier bij den Raad van Justitie te Batavia, zoude zijn voorgesteld als zijn opvolger in Japan, echter onder een anderen titel, dien van Konsul-Generaal,

---

Men schrijft ons van Souracarta:

Groote verwondering heeft hier, eenigen tijd geleden, gebaard eene reis van onzen resident — geëscorteerd door Mangkoe Negoro en diens legioen — naar Patjitan, ten einde een onderzoek in te stellen naar de gegrondheid van een artikeltje in het *Samarangsch Advertentieblad* over zekeren chinees Tan In. Men meende toen, dat die zaak tot den werkkring der justitie behoorde, en door haar had moeten onderzocht en naar bevinding vervolgd worden, en men geloofde algemeen, dat de resident even wijs van Patjitan zoude terugkomen, als hij er heen was getrokken.

Hij is er vijf dagen gebleven, en men hoort thans niet meer van de zaak spreken, dan in een nadeeligen zin voor de betrokken personen; niet, omdat men er iets van weet, maar omdat het in het openbaar verspreide gerucht nu niet ook in het openbaar wordt tegengesproken. Wanneer over diergelijke zaken dusdanige kommissie wordt benoemd, en er lekt dan niets meer van uit, dan zegt men altijd, dat de kommissie benoemd is, om de onschuld, maar niet, om de schuld te ontdekken; is echter de justitie er in gemoeid, dan weet men het tegendeel, en dan vervalt de aantijging, wanneer men er later niets meer van hoort.

Ik geloof, dat onze brave Resident er met tegenzin heengegaan is, want niemand, wiens ambt het niet is, bemoeit zich gaarne met zulke dingen; gij moogt er echter in uw blad wel een woordje van zeggen; de zaak heeft veel opspraak gemaakt, en de man behoort, nu eens een onderzoek bevolen was, openlijk schuldig of onschuldig verklaard te worden.

(*Bat. Handelsblad.*)

Men verzocht ons het volgende te plaatsen:

DEMAK 4 Julij 1859. Een Pisangtros, stelde ik mij tot nu toe altijd voor als te voorschijn tredende aan het boveneind van den stam, even als zette hij de kroon op de levenswerkzaamheid der plant, welke stam uitsterft na rijping van zijn tros, als was daarmede aan zijne roeping voldaan.

En even als tijdingen uit het tegenwoordige stormachtige Europa ons welligt spoedig zullen leeren hoe laag' vorstenkroonen kunnen dalen, zoo kunnen de reizigers van Samarang om de Oost door op het Poststation van DEMAK een oogenblik uit hun rijtuig te stappen en zich regts achter den stal naar het erf van een der stalknechts te begeven, leeren op welk laag standpunt de kroon van een pisangstam zich kan bevinden.

Aldaar bevindt zich een tros van een gedangèwoe (duizend pisang); welke in plaats van boven aan den zeven voet hoogen stam zich te zetelen, op eene hoogte van twee voet van den grond zich een' weg gebaand heeft door den stam heen.

Reizende doctoren zullen welligt dat verschijnsel, even als ik, met eene ontijdige bevalling vergelijken.

(*Sam. Adv. blad.*)

Op den 3 Julij jl. is eene praauw Tjompreng gevoerd door Saidie komende van Soerabaija, beladen met machinerien en diverse andere goederen bestemd naar Panaroekan, ten anker liggende op de hoogte van kalie Gong in 3½ vadem water des nachts ten 10 ure plotseling gezonken, zoodat zeven passagiers waaronder drie vrouwen en een nog klein kind, benevens de Equipage zich allen met zwemmen hebben moeten redden, hetwelk hen ook gelukt is.

De oorzaak van dit ongeluk schijnt ontstaan te zijn, door dat de bodem der praauw de zwaarte der lading niet kon dragen, waardoor eenige planken zijn gebroken, hetwelk dit vaartuig oogenblikkelijk deed zinken, zonder dat er aan eene redding der goederen of zelfs der scheepspapieren te denken viel.

Er zijn direct door belanghebbenden praauwen naar dit gezonken vaartuig verzonden ten einde zoo mogelijk de lading weder op te duiken.

— Den 1sten dezer; heeft de Chinesche vrouw Njonja K..., alhier woonachtig zich door ophanging van het leven beroofd.

Volgens nauwkeurig ingesteld onderzoek is gebleken, dat zij dien morgen hare dochter K.. genaamd, een meisje van omstreeks zeven jaren, naar de passar had gezonden om een touw te koopen, dat zij zich daarna in hare kamer heeft opgesloten en aan een balk opgehangen.

Volslagen armoede moet de aanleidende oorzaak daarvan geweest zijn, daar zij niets bezat en geene broodwinning had, terwijl haar man zonder haar eenig geld achter te laten twee maanden geleden naar *Samarang* vertrokken was, alwaar hij zich als suikerkoker verhuurd had.

(*Pasoer: N. en Adv. blad*)

ENGELAND.

De Britannia tubulaire brug, is thans door eene andere nog grootere kokerbrug overtroffen, die voor eenige weken door den Prins Gemaal van Engeland is geöpend, en thans bekend is onder den naam van de Albert viaduct.

Deze viaduct is dwars over de zeëarm van Tamar gebouwd die het graafschap Devon van Cornwall scheidt en zoowel de breedte van het water, als de gesteldheid van den bodem stelden het talent van den ingenieur op eene zeer zware proef en is het alweder de heer Brunel, de ontwerper van de *Great Eastern* en van zoo vele andere groote werken, die ook hier weder alle moeijelijkheden is te boven gekomen en in de Albert viaduct een nieuw gedenkteeken van zijn werktuigkundig genie heeft opgerigt.

Volgens het tubulaire principe gebouwd is de brug nog gesteund door hangende ketens, terwijl daarenboven het principe van de ijzeren boog-gebindten ook bij deze brug is in toepassing gebragt, zoodat eene sterke ijzeren boog over elke spanning nog nieuwe sterke en vastheid aan het gevaarte bijzet. — Om de funderingen der beide landhoofden te leggen was de gesteldheid der grond niet bijzonder ongunstig, maar voor het leggen van de fondamenten van het steenen centerhoofd waren groote moeijelijkheden te overkomen. — Het water staat in het midden der golf zeventig voet diep, waarna men eene twintig voet dikke laag van modder en grintsteen ontmoette, alvorens men op den vasten bodem kwam. — Het werd dus onmogelijk om de gewone steenkisten aantewenden doch eene nieuwe en zeer gewijzigde toepassing van het principe der steenkisten werd het middel waardoor men den moeijelijken arbeid, kon volvoeren. - Eenne enorme ijzeren cylinder van zeven en dertig voet diameter en honderd voet hoogte werd midden in den stroom overeind gesteld. — Hieruit werd nu het water uitgepompt terwijl er op kunstmatige wijze lucht werd ingepompt tot dat de arbeiders op den aldus betrekkelijk vrij droogen bodem konden arbeiden in eene soort van reusachtige duikerklok. — Op deze wijze werd nu de modder en grintlaag weggeruimd, de harde grond geëffend en eene massive kolom opgemetseld tot boven hoog-waterpeil. De beide énorme kokers van geslagen ijzer werden aan den oever aan elkander verbonden, naar de plaats gedreven en vervolgens in één stuk opgeheven. — Toen zij tot op de vereischte hoogte waren opgeheven, werden de ketens er aan bevestigd, de spoorweg waartoe dezelve hoofdzakelijk moet dienen, tot aan de beide ingangen van den koker bijgewerkt en de laatste hand aan alles gelegd waar zulks nog noodig was.

De geheele lengte van de brug is 2240 voet, alzoo 300 voet langer dan de Brittannia kokerbrug, en de hoogte van de basis tot aan het hoogste punt van den brug is 260 voet. — De geheele hoeveelheid ijzer die tot den bouw van dit meesterstuk is gebezigd, bedraagt 3,850,000 ned ponden als 2,650,000 ned:ponden geslagen ijzer en 1,200,000 ned: ponden gegoten ijzer. Daarenboven is er nog 14,000 cub: voeten timmerhout in aangebragt terwijl de hoofden en kolommen uit eene massa van niet midder dan 459,000 cub: voeten metselmerk bestaan.

— De Heer Rippon Waterville te North-Shields en de broeders van het Trinityhouse, te New-Castle. zijn nog in het bezit van stukken hout van de groote kajuit en den achtersteven van het schip, dat, in 1688, Willem III naar Engeland overbragt, van wien het den naam van *Maria*, die van zijne gemalin, ontving. Nadat het gedurende langen tijd als koninklijk jagt onder Willem III en Anna had dienst gedaan, werd het door George I aan een zijner hovelingen verkocht en later tot koopvaarder ingerigt en voornamelijk tot het vervoer van steenkolen van New-Castle naar Londen gebruikt. Eindelijk is het op reis van Shields naar Hamburg op eene klip gestooten en verbrijzeld. De bemanning werd gered en te Shields beijverde zich een ieder om een stuk van het oude zwarte schip te bezitten, terwijl aan de leden van het bestuur van New-Castle, snuifdoozen, uit de overblijfselen vervaardigd, werden aangeboden. die tevens ten bewijs verstrekten van de waarde en duurzaamheid van het Britsche eikenhout. Het oude schip, dat in het begin der 17e. eeuw op de Teems was gebouwd, later den naam van *Batsy Cairns* ontving en gedurende eene zoo lange reeks van jaren aan het woeste element had weêrstand geboden, stond bij de zeeli den in hooge achting; als een zinnebeeld van de duu zaamheid van het Protestantismus, welks kampvechter h eens had aangebragt.

— In de *Photographie News* lezen wij het volgende:

Gesteld dat iemand er in slaagde op eene tot photograph geschikte plaat eene zoo volmaakt geëffende oppervlakte verkrijgen, dat tot zelfs de onmerkbaarste lijntjes en stipjes o vervormd daarop konden worden opgevangen, en dan op zu eene plaat met de meeste zorg een zoo naauwkeurig mogeli beeld der maan werd gephotographeerd, dan zou men doc middel van een goed microscoop tot de kleinste bijzonderhede kunnen onderscheiden en zelfs, indien het instrument va genoegzaam vergrootende kracht was, zou men er die levenc wezen op kunnen zien die zich op de maan bevinden. — Er thans een gerucht dat een Italiaansche geleerde, na zes jare zoekens, eindelijk het geluk heeft gehad van een middel vinden waardoor hij de vereischte effenning aan eene tot photographie geschikte plaat kan geven en dien ten gevolge n kortelings afbeeldingen van de maan heeft verkregen, waaro de vormen van naakte dieren zigtbaar zijn en zelfs eene die soort die veel gelijkenis heeft met den mensch.

Wij voegen bij dit berigt de volgende opmerkingen; eerster dat de fijnste glasplaat die men nog ooit heeft kunnen make nog zelfs van verre niet de minste hoop geeft van een zo effen vlak te kunnen daarstellen als waarvan de berigtgeve spreekt; tweedens dat al werd de maanbol in photographi teruggegeven dubbel zoo groot als dezelve zich aan ons oo vertoont, er nog geen microscoop bestaat om er zelfs de grootsten olifant op te kunnen onderscheiden; derdens dat d photographie wel een beeld met onverbeterlijke naauwkeurig heid teruggeeft, maar het beeld niet duidelijker maakt da het origineel, zoodat het zonder nadere toelichting moeijelij is aan te nemen dat men door tusschenkomst der photographi meer van de maan zou zien dan door er de teleskoop zelv opterigten, althans sedert lord Rosse een teleskoop heeft va zes en vijftig voet lengte en met eene spiegel van zes voe diameter — Door onzen twijfel willen wij niet den schijn aannemen als wilden wij der wetenschap hare grenzen aanwij zen, maar als men iets zóó wonderlijks aankondigt, zijn een magtspeuk en een gerucht niet voldoende om zelfs de min ste aanspraak te kunnen maken op het goed geloof van anderen.

NAPELS.

De koning van Napels, van wien de laatste tijdinger melden dat hij gestorven is, geloofde, even als de mees te Italianen, aan de noodlottige kracht van de *Jettatura* of „het kwade oog". Kort nadat hij den troon besteeg van werd een edelman, die onder verdenking lag va met het kwade oog te zijn begaafd, met zijne famili het hof verbannen. Na zich gedurende een aantal jaren van het hof te hebben zien uitgesloten, diende de man een verzoekschrift in en verkreeg verlof, om weder aan he hof te komen.

Dat duurde echter maar zeer kort want kort nadat hij zich voor het eerst weder aan het hof had vertoond, had er eene vreesselijke ontploffing plaats in het arsenaal waarbij verscheidene menschen het leven verloren. — Men meende reden te hebben om dit aan den invloed van de *Jettatura* toe te schrijven en de ongelukkige edelman kreeg op nieuw bevel om zich met zijne familie te onthouden van aan het hof te verschijnen.

Thans bevindt zich te Napels een ander edelman, die den naam heeft van ook met de jettatura te zijn behebt, maar als deze iemand betrapt op het verspreiden van het lasterlijk gerucht, dan daagt hij hem onverwijld uit. — Om die reden heeft hij reeds meermalen geduelleerd en heeft aldus de massa geleerd voorzigtig te zijn en hem te ontzien, ofschoon dat niet belet dat men elkander toch toefluistert, datgene wat men niet luide durft zeggen.

De aartsbisschop van Taranto, toen hij minister was van binnenlandsche zaken, scheen bijzonder veel kwaad te wachten van het onder zijn ministerie staand departement, en was altijd onder bedekking van zijn hoofddeksel bezig met de bezwerende figuren met zijne vingers te maken. Als er vreemdelingen, gezanten of anderen waren, verzuimde hij nooit den koning „*Sotto voce*" te waarschuwen „*Rigt uwe beide voo'ste vingers hoornsgewijs tegen hen; er is een kwaad oog onder hen*".

CHINA.

De Engelsche gezant aan het hof te Pekin is nog steeds te Hongkong en heeft daar de aankomst van de Londen mail van 10 April afgewacht. — Thans, na behoorlijke aankomst dier pakketten, wil men weten dat zijne Excellentie binnen zeer korten tijd naar het Noorden zal vertrekken en blijft het voorgenomen bezoek te Pekin het voorname onderwerp der gesprekken. — Eene zeer sterke magt zal op de hoogte der Peiko rivier blijven kruisen en zich gedeeltelijk ook op de rivier vertoonen ten einde zijner keizerlijke Majesteits Hof eerbied in te boezemen. Elk oorlogschip dat gemist kan worden zal daarheen worden gezonden met een detachement van de koninklijke Mariniers dat daartoe van het Canton garnizoen zal worden gedetacheerd.

Omtrent de plannen van den Engelschen Gezant, is zeer weinig bekend: in de daad weet men niets anders dan dat ZExc er op zal aandringen om de geratifieerde tractaten in behoorlijken vorm uit te wisselen aan het Hof te Pekin. De krachtige uitrusting, voldoende om zijne eischen met nadruk te ondersteunen, geeft echter overvloedigen grond om aan te nemen dat zijne Excellentie niet zal aarzelen om met vastberadenheid de zaak te behandelen die met zoo veel zorg en kracht wordt begonnen. — Er is echter alle reden om te veronderstellen dat men niet van de zijde der Engelschen zal aandringen op het vast verblijfhouden te Pekin van een Engelsch gezant en dat zulks zelfs, al werd het aangeboden, zou worden van de hand geslagen, tenzij de Keizer van China ook een Chineesch gezant naar Engeland zendt — Wat betreft de al dan niet waarschijnlijkheid dat dit bezoek te Pekin aanleiding zou kunnen geven tot eene vriendschapsbreuk met het Keizerlijk Hof, valt alleen op te merken dat de beide Keizerlijke Commissarissen die sedert het sluiten der tractaten te Soochow hebben geresideerd zich thans naar Shanghae hebben begeven om aldaar de aankomst van den Engel-

schen gezant af te wachten. — De Engelsche vloot die voor de kruistogt naar de Peiko was bestemd is dus wijsselijk te Shanghae verzameld om daar te worden gemonsterd. — De Hooge Commissarissen hebben,... dit is niet tegen te spreken...., alles gedaan wat in hun vermogen was om den Engelschen gezant te doen terugkomen van het plan om naar Pekin te gaan en zullen ongetwijfeld in hunne pogingen daartoe niet verflaauwen. — Zij weten echter, en het is hun duidelijk gezegd geworden, dat alleen de ontwikkeling van eene overmagtige kracht zulk eene verandering van plannen kan te weeg brengen, iets dat hun, al was het hun niet gezegd, toch reeds zeer duidelijk zou moeten zijn door de verzameling van groote strijdkrachten die onder hunne oogen plaats heeft.

Welke echter de uiterlijke houding moge zijn die zij aannemen, hunne wezenlijke gevoelens zijn genoeg gebleken door de daadzaak dat zij zich zóó verlangend hebben betoond om de bepalingen omtrent de inkomende regten op den meest gewenschten voet te brengen dat zij nu reeds de heer Lay, ex Engelsch consul in China, hebben benoemd tot Inspecteur Generaal voor geheel China tegen een tractement van 15000 thaels per jaar en dien heer tevens hebben geautoriseerd om een aantal stoomschepen aan te koopen ten einde de dienst van kruisers te doen, terwijl zij eindelijk voor elk der voor den vreemden handel geöpende havens eenen inspecteur willen benoemen tegen een jaarlijksch honorarium van twee duizend pond sterling. De Keizerlijke commissarissen zijn dan ook voortdurend op den besten voet met de vreemde gezanten en geven immer blijk van de meest vriendschappelijke gevoelens en verlichting van denkbeelden. Men mag dus niet veronderstellen dat zij zoo zouden handelen wanneer zij vernieuwing van vijandelijkheden te gemoet zien, ten zij hunne wenschen en handelingen de strekking zouden hebben van die zoo veel mogelijk te voorkomen.

Van eene andere zijde vernemen wij dat de handel te Teentsun genoegzaam geheel stil staat ten gevolge van de daar algemeene vrees voor vernieuwde oorlogbewegingen. Dit kan echter gegrond wezen op de vrees voor vreemde troepen, die de Chinezen, zelfs met de vredepalm in de hand, liefst niet zien en kan het zeer waar zijn dat zij, alleen in het vooruitzigt van een vreedzaam bezoek naar Pekin, reeds vreezen om eenige belangrijke waarde in voorraad op te slaan, in eene stad waar de gevreesde vreemdelingen moeten voorbij trekken. — Te meer zou men tot dit laatste denkbeeld overhellen omdat de Shanghai markt veel levendigheid en lust tot handel verraadt.

De nieuw benoemde Gezant der vereenigde staten van Noord Amerika is den 10 Mei te Hongkong aangekomen en den 18den naar Shanghai vertrokken. — De eenigste oorlogschepen die zijne Excellentie ter zijner beschikking heeft zijn twee stoomschepen van grooten diepgang en dus ten eenenmale ongeschikt voor de vaart op de Peiko. Daarom heeft ZExc eene kleine Engelsche stoomboot van 200 ton en 80 paardenkracht gecharterd voor den tijd van vijf maanden tegen 9000 dollars per maand vrij geld voor den eigenaar, ten einde dit bootje op de rivier te gebruiken. — Men zegt dat de Gezant van de Vereenigde staten, getrouw aan zijn beginsel om de Engelschen te dwarsboomen, het voornemen heeft om met geweld tot Teentsun zich eenen weg te banen, op het gevaar af, ja misschien wel in de hoop van met de Chinezen in botsing te komen ten einde door dit oorlogzuchtig vertoon zijne eigene voorwaarden te kunnen stellen nadat de overwonnen vijand zuchtend om genade en vrede zal smeeken.

Roof, onder den naam van oproer, is thans niet minder, veeleer nog erger, als vroeger, en zonder de tusschenkomst van de Westersche mogendheden zal die pest der maatschappij immer blijven bestaan. De bovenbedoelde handelwijze van de Chinesche Commissarissen en de bescherming die de vreemde vaartuigen in de binnenwateren van de Canton rivier ondervinden zijn zoovele bewijzen van toenemende verlichting en mindere aanmatiging aan de zijde der Chinezen en geeft eenigen grond om te veronderstellen dat de Chinezen wel dra de hulp der vreemdelingen zullen inroepen om aan de bloedige regeringloosheid een einde te maken; in welk geval eigenbelang en handel niet minder als philanthropie en staatkunde een toestemmend antwoord van het Engelsche Gouvernement zullen eischen.

Eenige Chineesche kooplieden te Shanghae hebben getracht onder bedekking van eene Engelsche firma welker naam zij op de emballage zetteden voor den overvoer van de theedistricten, de doorvoorregten van zeven thaels per picol te ontduiken, welk transitoregt door de mandarijns wordt geheven, ten behoeve eener kas die de kosten van het openhouden der vrije gemeenschap moet dekken. — Niets kan een duidelijker tafereel voorstellen van den nadeeligen invloed van den burgerkrijg in China, dan deze juist aangehaalde daadzaak; — want, terwijl de behoefte aan het onderhouden eener provinciale krijgsmagt de prijs der thee zeer verhoogt, blijven de Engelsche invoerartikelen die volgens tractaat niet aan binnenlandsche regten mogen worden onderworpen, van het binnenland uitgesloten. — Aldus keert de koers zich geheel ten voordeele van China terwijl van Europa zilver moet worden overgezonden ten einde de saldos van rekeningen te kunnen vereffenen.

Uit een staatkundig oogpunt beschouwd blijft de staat van zaken in de provincie Shanghae hoogst ongunstig. — Vele districten staan onder de willekeur van talrijke benden vrijbuiters, terwijl de Gouverneur Generaal Hwang door zijne geheel willekeurige buitensporigheden en wreedaardige dwingelandij, deze betrekkelijke staat van regeringloosheid waarschijnlijk nog erger zal maken.

De gewezen Consul te Canton, de Heer Alcock, thans benoemd Consul Generaal voor Japan, is den 17den Mei van Hongkong naar de plaats zijner bestemming vertrokken in het oorlogstoomschip *Sampson*. Op zijne bedaardheid en kalme wijze van handelen wordt algemeen het meeste vertrouwen gesteld.

De keuze van eene nieuwe plaats voor de te Canton op te bouwen nieuwe factorijën, is nog onbepaald. De uit een bouwkundig oogpunt tegen Shameen ingebragte bezwaren zijn als denkbeeldig uitgekreten, en mogt dit bewezen worden iets dat wel te verwachten is, dan zal daar toch de eindelijke plaats voor de nieuwe factorijen komen.

Gedurende deze laatste dagen is door zijne Excelentie den Heer Bruce eene briefwisseling gehouden met den handelstand betreffende het onderwerp van de vorderingen tegen Canton. Het Chineesche Gouvernement wil den geheelen last op Canton schuiven, doch de heer Bruce en de kooplieden komen daarin overeen dat de hulpbronnen van Canton onder de tegenwoordige omstandigheden zulks onmogelijk toelaten, en dat het geheel strijdig zou zijn met de Engelsche belangen indien zulks plaats vond —. Het betreft een artikel in het tractaat en zal zijne Excellentie op verzoek van de kooplieden trachten van het keizerlijk Gouvernement te verwerven dat een gedeelte van de vergoeding voor oorlogskosten zal worden overgebragt op de Inkomende en Uitgaande regten der andere havens, op zulk eene wijze dat binnen twee jaren de betaling dier gelden zal zijn afgeloopen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Julij	5	Engelsche	Swan	T. M. Craig	Singapore.
″	7	Nederlandsche	Canton	H. J. Tweehuijs	Batavia.
″	8	Z. M	Stoomschip Merapie	Kapt.-luit.-ter-zee E. M. Baak	Makasser.
″	—	Hamburgsche	Magdalena	M. D. Henrichsen	Melbourn.
″	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstein	Samarang.
″	—	Nederl. Ind	Coquette	J. van Zalingen	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Julij	7	Nederlandsche	Witch of the Wave	Djin	Pamanoekan.
″	—	Nederl. Ind	Elmashoor Balhair	Sech Awab bin Oemar Bahanan	Bima.
″	—	Nederlandsche	Jan van Brakel	C. Verheij	Grissee.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Lonise Jacoba Johanna	Baumgarten	Te Koop	Fraser Eaton & Co.
″	Johannes Hendrikus Ferdinand	Lodewijks	Onbepaald	″ ″ ″ ″
″	Landbouw	Kleijneuberg	″	″ ″ ″ ″
merikaansche	Homer	Ellius	″	″ ″ ″ ″
lamburgsche	Magdalena	Harwichsen	Nederland	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
weedsche	Götheborg	Björk	″	″ ″ ″ ″ ″
ederlandsche	Wilhelmina Cox	Deibel	Singapore	″ ″ ″ ″ ″
″	Osiris	Cramer	Nederland	Schimmelpenninck & Co
″	Zeenimph	Witsen Elias	″	″ ″ ″
″	Acadia	Greefkes	″	″ ″ ″
″	Baron van Hardenbroek	Hennij	″	″ ″ ″
″	Arij Scheffer	Kunst	Onbepaald	J. F. van Leeuwen & Co.
″	Willem III	Van der Burg	″	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Cheribon	Koers	Macassar	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Commissaris des Konings van der Heim	Van Zanten	Onbepaald	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Jeannette Agatha	Cleijndert	″	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Cornelia Geertruida	Hoeksma	″	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Noord Braband	Bok	″	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Prins Maurits	J. J. Bat	″	B. Kopersmit & Co.
″	Aegidia en Paulina	J. K. Veldman	″	″ ″ ″ ″
″	Elisabeth Antoinette	H. A. Besier	″	″ ″ ″ ″
″	Admiraal Tromp	J. van Tubergen	Nederland v. Batavia	″ ″ ″ ″
ngelsche	Swan	Graig	Onbepaald	Hill Broekman & Co.
ederlandsche	Minister van Hall	O. de Haas	Nederland	″ ″ ″ ″
″	Gebrs. Houtman	C. J. Bax	Onbepaald	B. J. van Eck & Co.
″	Samuel Hendricus	A. G. Bouten	In reparatie	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Dorothea Henriette	D. Smit	Onbepaald!	″ ″ ″ ″ ″ ″
″	Ferdinandina Emma	R. A. Tange	Nederland	P. Kervel & Co.
ngelsche	Northern Light	J. Marshall	Falmouth	Major Matzen & Co.
″	Glenorchy	D. Mc. Kinley	″	Mc. Millan Marten & Co.
derlandsche	Tagal	Göbel	Nederland	E. Ten Brinck & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met Z. M. stoomschip *Merapie*, zieke schepelingen.— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Oenarang*, de heeren Barthold, Jeager, Warnsinck, Werdmuller, van Alpten, zeventien inlanders matrozen, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Onrust, Admiraal van Kingsbergen, Phoenix en Merapie; de schepen Arij Scheffer, de Stad Schiedam, Prins Maurits, Osiris, Elisabeth Antoinette, Ternate, Minister Pahud, Alfulck, Gotheborg, Acadia, Glenorchy, Metalen Kruis en Admiraal Tromp; de stoomschepen Buna Burra, Padang en Oenarang; de barken Fatal Ma-an, Saijan Maskoor, Louisa Jacoba Johanna, Soedul Gair, Naim Balgijer, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Banka, Marion Macentyre, Zeenimph, Johannes Hendrikus Ferdinand, Rosina, Samuel Hendrikus, Tagal, Landbouw, Willem III, Aegidia en Paulina, Commissaris des Konings van der Heim, Fathol Madjiet, Jeannette en Agatha, Dennok Bintang Toedjoe, Baron van Hardenbroek, Minister van Hall, Wilhelmina Cox, Bacht Mastora, Ferdinandina Emma, Abbool Hassim, Hoksing, Dorothea Henriette, Lamina Elizabeth, Northern Light, Salma, Homer, Pictura, Swan, Canton, Fathal Nasar en Magdalena; de brikken So-Ootdin, Fathal Hair, Cornelia Geertruida, Jacquelina en Elise, Talsum en Siekanoegrahan; de schoeners Sario Tengaroong, Hoseeng, Bientang Tjaigoan Bingseeng en Coquette; de kotter Riengit.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

28 Junij. De Ned. Ind. schoener *Pontianak*, gezagv. Tjoe Honglin, van Grissee den 20sten Junij.

30 Junij. De Ned. Ind. bark *Djadal Haer*, gezagv. Sech Achmat Basbaij, van Samarang den 18den Junij; de Ned. Ind. bark *Abdool Haer*, gezagv. Sech Mohamat bin Salim Bakriso, van Ajar den 2den Junij.

1 Julij. De Ned. Ind. brik *Salim*, gezagz. Sech Achmat bin Mohamat Baoeseer, van Samarang den 6den Junij.

2 Julij. De Ned. Ind. brik *Banda Balhaer*, gezagv. Sech Ambarak bin Achmat Daheima, van Soerabaya den 27sten Junij.

VERTROKKEN.

27 Junij. De Ned. Ind. bark *Atiat Toolbarie*, gezagv. Sech Abdulla bin Oemar Baharoon, naar Pekalongan.

28 Junij. De Ned. Ind. bark *Alnoer*, gezagv. Said Hassan bin Aloei Alhabassij, naar Macasser.

30 Junij. De Ned. Ind. bark *Aldjoesooor*, gezagv. Said Hamza bin Noch, naar Banjermassing.

2 Julij. De Ned. Ind. brik *Rachmanie*, gezagv. Marzoek Osman, naar Samarang.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schoeners Mansoer, Atiat Tilmaula, Almashoor, Sophia, Mifrejool Moelook en Pontianak; de kotter Sie Berkat; de barken So-Ootban, Djadal Haer en Abdool Haer; de brikken Salim, Banda, Balhaer en Machmoedie; het schip Gertrude.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 7den tot en met den 9den Julij 1859.

AANVOER.

Van Singapore per het Engelsche schip *Zwan*, gezagv. A. Craig, agenten Hill Broekman & Co.

98 collis manufacturen, 100 staven-ijzer, Hill Broekman & Co.

Van Batavia per het Nederl. schip *Canton*, gezagv. Tweehuijs, agenten Schimmelpenninck & Co.

2 wagens, Adam & Co; 1 brand-kast, 10 vaatjes boter, Schimmelpenninck & Co; en eenige goederen bestemd voor de Moluccos.

Van Batavia per de Ned. Ind. schoener *Coquette*, gezagv. J. van Zalinger, agenten Major Matzen & Co.

1825 stuks ijzer, 7 kisten genever, 4 vaten bier, 1 wagen, 13 pakken gonie-zakken en kleinigheden, Major Matzen & Co.

Van Batavia per het stoomschip *Oenarang*, gezagv. S. van Hulstein, agenten Adam & Co.

14 kisten manufacturen, 30 kisten wijn, 10 kisten vruchten op water, 25 pakken papier, 1 kist was, 26 collis glaswerk, provisien en koopmanschappen, Adam & Co.

UITVOER.

Naar Bima en Sumbawa per de Ned. Ind. bark *Elmashoor Balhaer*, gezagv. Sech Awat bin Oemar Bahannan.

2 kisten lijnwaden, Mc Millan Marten & Co; 10 kisten ruwe calicots, Fraser Eaton & Co.

Naar Grissee per het Nederl. schip *Jan van Brakel*, gezagv. C Verhey. Ballast.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Bintang Tjigoan*, gezagv. Ong Kanghan.

3 kisten amfioen, Fraser Eaton & Co, en kleinigheden.

Naar Nederland via Probolingo per het Nederl. schip *Ternate*, gezagv. T. Cars.

$69^{728}/_{1000}$ picols kaneel, $17^{216}/_{1000}$ picols notenz-eep, $352^{80}/_{1000}$ picols noten, $351^{328}/_{1000}$ picols foelie, 200 picols rotting, N. H. M.; 10 vaatjes boter, J. F. van Leeuwen & Co.

Naar Nederland per het Engelsche schip *Rosina*, gezagv. Mc Lachlan, $82^{80}/_{100}$ picols tabak, Geb. van Delden 250 picols tabak P. Kervel & Co; $780^{20}/_{100}$ picols tabak Anemaet & Co; 3 balen hennep, $15^{19}/_{100}$ picols hennep, 1 kist arrowroot, 10 kelders arak, $73^{77}/_{100}$ picols rotting, $671^{90}/_{100}$ picols tabak, $1272^{29}/_{100}$ picols rijst, $3190^{58}/_{100}$ picols suiker, 6493 stuks koe- en buffel-huiden, Major Matzen & Co.

Naar Priaman per het Nederl. schip *Minister Pahud*, gezagv. F. Kieviet. 450 koijangs zout, 746 corgs. lijnwaden, Mathieu Ebbs Ruys & Co.

Marktprijzen.

Suiker Nominaal ƒ 16.—
Koffij Nominaal.
Rijst (garga) per koijang ƒ 130 à ƒ 140.—
id. (witte) ″ ″ ƒ 160 à ƒ 170.—
Koehuiden per picol
Arak per legger ƒ 60.—
Olie (Klapper)
Olie (Katjang.)
Kadjang Matten.
Rotting ƒ 8 à ƒ 9.—
Wisselkoers Pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

Gedrukt bij Le Roy & Co te Soerabaya.